

Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne przysługują:

1. obywatelom polskim,
2. cudzoziemcom,

1. do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
2. jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
3. przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długo-terminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Osoby pobierające świadczenia rodzinne zobowiązane są do zgłaszania wszelkich zmian w sytuacji rodziny mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych. W szczególności dotyczy to podjęcia pracy za granicą, rezygnacji z nauki w szkole, zmiany

stanu cywilnego, uzyskania przez członka rodziny dochodu z tytułu:

1. zakończenia urlopu wychowawczego,
2. uzyskania prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium dla bezrobotnych,
3. uzyskania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z wyłączeniem pracy wykonywanej na podstawie umowy o dzieło,
4. uzyskania zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej, z wyjątkiem rent przyznanych rolnikom w związku z przekazaniem lub dzierżawą gospodarstwa rolnego,
5. rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej.
6. uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka;
3. osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom w/w jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674,00 zł**. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **764,00 zł**.

W przypadku **utrąty** dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres

zasiłkowy lub po tym roku , ustalając dochód rodziny nie uwzględnia się dochodu utraconego.

W przypadku **uzyskania dochodu** przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego, w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy uzyskany w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w którym dochód ten został osiągnięty

W przypadku uzyskania przez członka rodziny dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, dochód rodziny ustala się na podstawie dochodu powiększonego o kwotę dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty, o ile dochód ten osoba otrzymuje w dniu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom uprawnionym do ukończenia przez dziecko:

1. **18** roku życia lub
2. nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia **21** roku życia, albo
3. **24** roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Miesięczna wysokość świadczeń rodzinnych wynosi:

Zasiłek rodzinny:

1. **89,00** zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
2. **118,00** zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
3. **129,00** zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Dodatki do zasiłku rodzinnego:

1. z tytułu urodzenia dziecka- jednorazowo **1000,00 zł**
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - **400,00 zł** za pełny miesiąc
3. samotnego wychowywania dziecka - **185,00 zł** na dziecko nie więcej niż **370,00 zł** na wszystkie dzieci
4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - **90,00 zł** na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie uprawnione do zasiłku rodzinnego;
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego; na dziecko w wieku do 5 lat - **80,00 zł**
na dziecko powyżej 5 lat - **100,00 zł**
6. rozpoczęcia roku szkolnego - jednorazowo **100,00 zł**
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania; na dojazdy do szkoły - **63,00 zł** dla dziecka, na zamieszkanie - **105,00 zł** dla dziecka
8. Zasiłek pielęgnacyjny - **153,00 zł**
9. Świadczenie pielęgnacyjne - **1200,00 zł** za pełny miesiąc

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

1. dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
2. dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
3. osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
4. pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
5. osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, chyba że:

1. rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
2. ojciec dziecka jest nieznany,
3. powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
4. sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.
5. członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych po 10 dniu miesiąca, świadczenia rodzinne za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 września.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 30 września, ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata następuje do dnia 30 listopada.

W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 30 listopada, ustalenie prawa do świadczeń oraz wypłata następuje do dnia 31 grudnia.

Osoba, która pobrała nienależnie świadczenia rodzinne,

jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia rodzinne uważa się:

1. świadczenia rodzinne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych albo wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca te świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2. świadczenia rodzinne przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia;

3. świadczenia rodzinne wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 23a ust. 5, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenia rodzinne

4. świadczenia rodzinne przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa albo świadczenie rodzinne przyznane na podstawie decyzji, która została następnie uchylona w wyniku wznowienia postępowania.

Zasiłek pielęgnacyjny:

Przysługuje niezależnie od wysokości dochodów:

1. niepełnosprawnemu dziecku;
2. osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
3. osobie, która ukończyła 75 lat;

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny **nie przysługuje**: osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie; osobie, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tej osoby, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej; **osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.**

Świadczenie pielęgnacyjne:

Aktualnie kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynosi **1200 zł miesięcznie**. Natomiast **od 1**

stycznia 2016 r.

wysokość świadczenia pielęgnacyjnego zostanie podwyższona do kwoty

1300 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje niezależnie od dochodów rodziny.

Od 1 stycznia 2013 r. świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

1. matce albo ojcu,
2. opiekunowi faktycznemu dziecka,
3. osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks

rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

– jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osobom, o których mowa w pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

1. rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2. nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
3. nie ma osób, o których mowa w pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2013 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

1. nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
2. w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę:

1. ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
2. ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

3. osoba wymagająca opieki:

1. pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
2. została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,

4. na osobę wymagającej opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,

5. członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, albo do świadczenia pielęgnacyjnego na tę lub inną osobę w rodzinie lub poza rodziną specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,

6. na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

7. na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługujące za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości $\frac{1}{30}$ świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Jeżeli osoba w okresie trzech miesięcy od wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności złoży wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, **jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki** nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę **nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 664 zł netto**.
. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie 520 zł miesięcznie.

Za dochód osoby sprawującej opiekę, zgodnie z art. 3 pkt 16 ustawy o świadczeniach rodzinnych, uważa się dochód następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25 roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25 rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy; do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Za dochód rodziny osoby wymagającej opieki, uważa się dochód następujących członków rodziny:

1. w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest małoletnia:

1. osoby wymagającej opieki,
2. rodziców osoby wymagającej opieki,

3. małżonka rodzica osoby wymagającej opieki,
4. osoby, z którą rodzic osoby wymagającej opieki wychowuje wspólne dziecko,
5. pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a-d, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia

- z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko, a także rodzica osoby wymagającej opieki zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz.

3. w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest pełnoletnia:

1. osoby wymagającej opieki,
2. małżonka osoby wymagającej opieki,
3. osoby, z którą osoba wymagająca opieki wychowuje wspólne dziecko,
4. pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a-c, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia.

z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę:

1. ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno - rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

2. uchylony

3. ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,

4. legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

3. osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotów wykonujących działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

4. na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

5. członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10 ustawy, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

6. na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10 ustawy, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;

7. na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (becikowe):

Przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli **dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.**

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Jednorazowa zapomoga nie przysługuje, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zapomoga przysługuje, po przedstawieniu zaświadczenia lekarskiego lub zaświadczenia wystawionego przez położną, potwierdzającego pozostawanie pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Wniosek złożony po terminie pozostaje bez rozpatrzenia.

Załączniki:

[wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego](#)

[wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego](#)

[wniosek o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka](#)

[wniosek o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego](#)